

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 244. Quænam generatim observare debeat Confessarius in audiendis confessionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

Comedere ob solam voluptatem non est peccatum. 2. Qui sequuntur doctrinas faventes libertati humanæ contra legem Dei vel Ecclesiæ, non nixas gravibus motivis ab autoritate vel ratione petitis, qualis est, Monachi cantantes in choro non tenentur ad jejunium.

§. 4. Benigni sunt, qui ex gravibus motivis petitis ab autoritate vel ratione sequuntur doctrinas faventes libertati, quales sunt: Extra materias Sacramentorum licitum est sequi opinionem minus probabilem & minus tutam. Attritio sufficit cum Sacramento. Qui aliquid fecit sine plena advertentia ad malitiam mortalem, non peccavit mortaliter. Post commissum mortale non est obligatio statim pœnitendi. Ex dictis,

1709.

Colliges 1. Jansenistas communiter esse Rigoristas, sed non semper contra: unde reprehendendi sunt illi, qui quem audiunt esse rigidum, statim vocant Jansenistam. 2. Eos immeritò dici Rigoristas, qui in administrandis Sacramentis, quantum possunt, tutiora & pœnitentibus utiliora sequuntur, quamvis difficiliora sint: id enim reprehendendum non est: unde sicuti est dicacitas popularis eos vocare scrupulosos, qui conantur exactè & perfectè vivere, ita dicacitas maligna est eos vocare Jansenistas aut Rigoristas, qui meliora & securiora fluadent, dummodo discretè fiat, & Sacramenta per hoc non reddantur fidelibus odiosa. 3. Aliquem posse esse Rigoristam in uno & laxum aut benignum in altero: dicendus autem erit simpliciter talis vel talis, ab illo, quod plerumque & ut plurimum sequitur.

1710.

Q. 244. *Quanam generatione observare debeat* 1711.

Q995

Con-

Confessarius in audiendis confessionibus. R. seqq. §. 1.
Antequam incipiat audire, imploret gratiam Spiritus sancti, formetque intentionem absolvendi: & quia quandoque absolute, quandoque sub conditione debet absolvere, potest initio formare hoc modo; sic volo absolvere, sicuti exigit dispositio pœnitentis.

1712. §. 2. Jam auditurus, benedicat pœnitenti his verbis: *Dominus sit in corde tuo & in labiis tuis, ut bene confitearis peccata tua, in nomine Patris & Filii &c.* Si pœnitentem non noverit, conetur intelligere, quando ultimò sit confessus, nam id multùm juvat ad directionem & intelligendum statum conscientia: ordinariè autem non inquirat in ejus nomen, vel quis sit, nisi hoc necesse sit ad intelligendam speciem alicujus peccati, quod confitetur.

1713. §. 3. Recensentem peccata, si opus sit, juvet interrogando, secundùm dicenda à n. 1745. Si autem narret impertinentia, historias inutiles, domesticas querelas vel negotia, abrumpat dicendo opus non esse enarrare illas circumstantias, satis esse, si sic breviter dicat speciem & numerum, *ter injustè affecti uxorem gravibus contumeliis*, tacendo occasionem & causam contumeliarum. Quandoque sermonem aliò divertat, petendo an non hoc vel illud aliud peccatum fecerit. Si incipiat aliorum peccata detegere, statim moneat, ut de aliis taceat, ne detrahat, & pro se confiteatur. Si nimis crasse & minùs pudicè quædam peccata explicet, doceatur honestiùs ea eloqui, ne alià vice sibi & Confessario faciat scandalum.

1714. §. 4. Quando aliquid omittit, quod necessariò addi deberet, si ex scripto confiteatur,

Con

Confessarius statim interroget, ne postea memoriâ excidat, tum enim non est periculum eum turbandi: si autem de memoria confiteatur, putetque Confessarius se posse postea recordari, mente retineat circa quod præceptum sit, & expectet usque ad finem, ne interrumpendo confundat memoriam pœnitentis. Si tamen Confessarius per experientiam sciat se in fine solere oblivisci, & maximè si nimis multa interroganda cumularentur, præstat statim interrogare, quàm postea debere pœnitentem obligare ad molestiorem repetitionem omnium antedictorum: expedit tamen prius audire, quodnam peccatum dicere voluerit post illud, in quo non satis se explicabat, ut postea possit reduci ad cursum suæ narrationis, v. g. aliquis sic confitetur, *feci furta gravia, etiam die festo neglexi Missam*: dum audit hoc, *feci furta gravia*, permittat, ut incipiat dicere, *etiam die festo &c.* tumque suaviter interpellando petat, quoties fecerit grave furtum, & si dicat, v. g. *ter*: reducat illum ad filum narrationis, dicendo, jam perge, ubi incipiebas dicere, de die festo, sic enim redit ad ordinem narrandi peccata, prout ea inter examinandum mandârat memoriæ.

§. 5. Si pœnitens afferat aliquid enorme, 1715.
Confessarius caveat, ne ulla det signa admirationis vel indignationis, sic enim deterret à detegendis reliquis: & reprehensionem, si quæ necessaria sit, differat usque ad finem confessionis. Caveat etiam signa manuum vel pedum aliosque motus corporis, nam circumstantes colligere aut saltem suspicari possunt ad talia signa dici graviora delicta, sicque frangitur sigillum.

§. 6.

1716. §. 6. Specialiter tenetur cavere Confessarius, ne inter audiendas confessiones dormitet, distrahatur, aut omnino obliviscatur peccatorum, antequam injunxerit pœnitentiam, nam si omnino nihil percepisset de aliquo peccato, deberet statim interrogare, alioquin quod in fine futurum esset æquale dubium de omnibus, pœnitens teneretur omnia bis dicere, *Lugo, Dicast. Diana p. 3. t. 4. R. 109.* Si autem Confessarius aliquid de peccato intellexit, poterit in fine circa illud petere, uti jam dictum est. Quod si ex nota sibi conscientia pœnitentis possit præsumere id, quod non percepit, esse quid leve, nec possit sine turbatione vel molestia pœnitentis interrogare, potest tacere & absolvere, *Stoz l. 2. n. 88. Addit Gob. t. 7. n. 239.* si Confessarius per experientiam sciat aliquem non committere mortalia, & solere se accusare de mendaciis, posse absolvere, etsi ob distractionem non sit memor ullius peccati confessi, sed pro praxi debet aliquid in specie exprimi. Quod si absolutâ totâ confessione Confessarius nullius peccati sit memor, & moraliter certus sit non fuisse nisi venialia, jubeat repeti ultimum & absolvat.

1717. §. 7. Quando vis pœnitentiam imponere, non est opus te habere distinctam memoriam omnium auditorum, sed sufficit confusa notitia statûs pœnitentis, quæ in eo consistit, ut saltem memineris plura diversæ speciei mortalia esse dicta, eaque in numero satis frequenti. tum enim judicare potes hunc esse peccatorem solito graviolem, adeoque majore pœnitentiâ dignum, *Arr. d. 35. à n. 30. Illf. n. 152. Lohm.* Si tamen ita esses oblitus omnia, ut nequidem

con-

confusam peccatorum notitiam haberes, teneris per paucas interrogationes repetere cognitionem aliquam status conscientia pœnitentis, attamen cavendo, ne reddas confessionem odiosam & nimis gravem pœnitenti. E contra si jam imposueras pœnitentiam, non est necesse, ut quando absolvis, etiam confuse memineris peccatorum vel pœnitentia imposita, sed satis est recordari esse confessum & latum esse de eo iudicium, status enim pœnitentis erat recolendus tantum in ordine ad formandum de eo iudicium & ad taxandam pœnitentiam, quod jam antè factum est; neque Confessarius absolvit à peccatis distributive sumptis, sed collectivè ab omnibus simul, *Suar. Tann. d. 6. q. 7. n. 136. Arr. n. 15. & 28. Tamb. De conf. l. 3. c. 2. n. 8. Steph. t. 5. d. 5. n. 211. Illf. supra.*

§. 8. Magnus defectus est in pœnitentibus, 1718.
qui post enarrata peccata, dum Confessarius eos admonet, media se emendandi suggerit, præit in actus virtutum & doloris, sponte aliò distrahuntur, solliciti, ne fortè sint aliquid oblitii aut non satis expresserint, & nequidem satis advertunt, quæ pœnitentia injungatur: Et monendi sunt, magis laborandum esse de dolore præsentium & emendatione futurorum, quàm de nuda expressione præteritorum, dummodo antè se examinârint humano modo, & peccata sincerè edixerint, prout occurrebant conscientia: reliquum committant Deo, & attendant ad admonitionem, pœnitentiam, absolutionem à Confessario dandam.

§. 9. Etiam magnus defectus est in Confessariis, 1719.
qui nimis citò deproperant confessiones,
maxi-

maximè solliciti, ut multos audiant. Sapien-
ter Gerson p. 2. num. 32. De arte audiendi Con-
fess. confid. 3. ait, *Eligibilis est paucos audire com-
pletè, quàm multos imperfectè. . . . mallet namque
si curatus essem, multorum differre confessiones post
Pascha, etiam ubi quidam non redirent, quàm quod
cæcus cæcos seducerem dum pro verè absolutis ipsi non
rectè absoluti se gererent.* Et S. Xaverius, confite-
ntibus non festinatam sed diligentem navandam operam
censebat, monens ut præoptarent confessiones pauca
rite factas audire, quàm multas temerè properatas.
Tursellinus in vita l. 6. c. 17.

1720. §. 10. Dixi n. 652. non expedire, ut verba
absolutionis altè proferantur; & n. 653 dixi
an capite tecto vel detecto, & quo ritu ma-
nuum danda sit absolutio: Si autem pœnitentem
non esset rite dispositus, non liceret verba ab-
solutionis proferre sine intentione absolvendi
ut dixi l. 6. p. 1. à n. 149. Itaque deberet signi-
ficare pœnitenti eum non absolvendum, ut
sciat se propter eadem peccata debere aliâ vi-
petere absolutionem; ut tamen circumstantes
non advertant negatam esse absolutionem, di-
cat submissè alia verba, v. g. *precaionem, Mis-
ereatur tui &c. Benedicat te Deus omnipotens Pater
& Filius &c.* formando crucis signum super
eum, hoc enim faciendo non simulat formaliter,
cùm non intendat decipere adstantes, sed
tantùm permittat eos decipi, intendit autem
bene precari & benedicere: Neque etiam pro-
priè simulat materialiter circa administratio-
nem Sacramenti, sed circa alia verba indiffe-
renter se habentia ad absolutionem. An autem
liceat sic agere, etiam inscio pœnitente, dicam
n. 1889. Id maximè cavendum, ne Confessio-
rius

rius pœnitentem, præsertim gravia confessum, è confessionali egredientem respiciat vel oculis prosequatur quasi nosse volens. Denique S. Xaverius suprâ monebat Confessarios, ut postea seipfos examinarent super confessiones auditas, ut quæcumque in alienis peccassent confessionibus, expiarent suis.

Q. 245. Quis modus & ordo sit servandus à Confessario, ut pœnitentem rectè disponat ad validam absolutionem. R. Dispositionem pro Baptismo tradit Trident. sess. 6. c. 8. potestque Pœnitentiæ accommodari, ad hanc enim requiritur ad minimum similis dispositio: sic autem habet: Disponuntur ad ipsam justitiam, dum excitati divinâ gratiâ & adjuti, fidem ex auditu concipientes, liberè moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitus revelata & promissa sunt, atque illud imprimis, à Deo justificari impium per gratiam ejus, per redemptionem, quæ est in Christo *7 E S U*, & dum peccatores se esse intelligentes, à divinâ justitiâ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore, illumque tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipiunt, ac propterea moventur adversus peccata per odium aliquod & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quæ ante Baptismum agi oportet: Denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare novam vitam & servare divina mandata. Ex his verbis.

Colliguntur seqq. 1. Ut Sacramentum Pœnitentiæ sit validum, prærequiruntur actus fidei & spei, uti pluribus declaratum est l. 2. à n. 14. Et horum actuum defectu multæ confessiones sunt invalidæ, quia multi accedunt, qui nihil sciunt de motivis fidei aut spei. 2. Specialiter

cre-